

FOMENT

Portaveu oficial en les comarques tarragonines, del partit d'Unió Federal Nacionalista Republicana

ANY VIII.

REUS, dimars 27 de Maig de 1913

Núm. 122

GRAN HOTEL DE LONDRES

ESTABLIMENT DE PRIMER ORDRE

LEXOSOS HABITACIONS

QUARTO DE BANY I DUTXA

AGUSTI CASANOVAS

Cotxes a tots els trens → Plaça de Prim - REUS ← Telefon núm. 29

EL BRUCH

Domicili social: Concepció, 14. **REUS.** L'unió fa la força

Fi de l'Associació.—L'Associació EL BRUCH, permet crear i constituir un dot per als fills, una herència per a la família i en particular un capital per a matrimonis que pensin en el dia de demà en que la soletat d'un dels dos pot causar-los la misèria. Els sol·licitants deuen tenir en compte que sols abonant en els quatre primers mesos del seu ingrés una módica quantitat per a gastos d'administració, podran assegurar un capital de 1.000 a 50.000 pessetes a base del verdader mutualisme.

Pòlices pagades fins a la fetxa 12, havent desembolsat 235'70 i cobrant els seus hereders 4.744'00 pessetes. Quotes assegurades 1.293, formant un Capital inscrit de 1.293.000 ptes.

TOTS PER A UN. UN PER A TOTS

(Anunci aprovat per la Comissaria General de Segurs)

La correspondència al Director General don A. Bioró Baldrich

Conferencia de don Francisco Layret NACIONALISME CATALÀ

Com estava anunciada, el prop passat dissapte a les 10 de la nit tingué lloc en la sala d'actes del Foment Republicà Nacionalista, la conferència de nostre il·lustre correl·ligionari barceloní don Francisco Layret, davant de nombrosos i escollida concurrència.

A l'apareixer el senyor Layret i els seus acompanyants, els individus del Consell Directiu del F. R. N., fou rebut amb un fort aplaudiment.

Et el silenci, nostre bon amic el president de nostra entitat política, don Pèrre Barratet, dirigí un salut efectuat al distingit hoste barceloní, afegint que no'n feia la presentació perquè ja es prou conegut a Reus, doncs el senyor Layret parlà en altra ocasió des de la tribuna del Foment, havent, ademés, pres part activa en el memorable Congrés Regional d'Ateneus celebrat al Centre de Lectura.

Seguidament s'aixecà el senyor Layret, essent objecte d'una carinyosa ovació.

Comensà dient: Com se comprendrà per l'enunciat del tema no'm proposo fer una exposició completa de la doctrina nacionalista; per a lo qual no'n hi ha prou amb una ni amb dues conferències.

He escollit el tema Nacionalisme Català, perquè per a Reus el considero més nou i interessant que qualsevol dissertació sobre principis democràtics, i car aquí digné quasi tothom ne's de republicà o al menys s'ho diu.

No'm proposo tractar el tema sistemàticament, sinó exposar simplement alguns punts de vista sobre'l mateix. Principalment parlaré, diu, dels republicans que posen reparos al nacionalisme per creurel un principi retardatari i arcaic, no pels convençuts. Mé proposo demostrar com no hi ha incompatibilitat, sinó íntima relació o compenetració completa, entre'ls principis nacionalistes i els democràtics.

Et aquest preàmbul, el conferenciant entra en materia, dient que si's cerca

el concepte de la nacionalitat en els tractadistes, no's troba en ells no més que una gran confusió car tots se perdén en cercar una nota comú, una característica que determini l'existència de les mateixes, essent aixís que totes presenten caràcters propis.

Cal examinar el problema des del punt de vista de la política pràctica, cercant en la seva terminologia el concepte de la nacionalitat. Prescindint de principis generalitzadors i purament doctrinaris, s'ha de convalidar en tesis general que és nacionalitat tot poble amb personalitat pròpia; que's distingeix i defereix dels altres i que té territori propi.

Els homes són iguals com a homes, però se diferencien en races i nacionalitats. Aquestes tenen un desenrotll vital com als homes; solament que les nacionalitats poden repprecitar i els homes no. S'ha dit que les nacions tenien el seu origen en els principis de l'humanitat i que moriran amb aquesta. Aquesta teoria ve desvirtuada per l'Historia, que demostra l'existència de nacions de les quals ja no'n queda quasi rastre.

Per a la determinació de les nacionalitats tindran tota l'importància que's vulgui els principis ètnics o materials en que's funden; però cal afirmar que sense una consciència col·lectiva, els pobles per més que tinguin caràcters ètnics ben propis, no venen determinats per l'Historia com a tals i estan destinats a desaparèixer per qualsevol contingència externa o política.

Abans de l'Estat modern no existien Nacions en el concepte nostre; els pobles que integraven els reialmes o Estats polítics no s'havien donat compte de la seva personalitat col·lectiva; no la sentien ni l'apreciaven com a cosa pròpia. Se consideraven les Nacions com a patrimoni privat dels reis; així permetia an aquests disposar al seu albir del territori, deixant-lo repartit en parts als seus fills, com si's tractés d'una herència qualsevolga.

Jane I deixà a on dels seus fills, Catalunya, Valencia i Aragó, i a l'altre, Balears i Roselló.

Aquesta manera d'entendre com a privativa dels reis lo que era patrimoni col·lectiu, ens permet afirmar que abans de l'Estat modern no hi havia en els pobles una consciència col·lectiva.

venim fent referència, que determina l'existència de les nacionalitats.

L'idea de la sobirania nacional desparta en l'Estat modern la consciència dels pobles, aquesta consciència col·lectiva que fa que'ls pobles subsisteixin com a tals, a pesar de totes les esquarteracions o desintegracions històriques.

Una vegada aquí, cal afirmar altra volta que tenen una importància molt relativa els elements ètnics per a la determinació de les Nacionalitats. Sense consciència de son ésser, els pobles, i sense voluntat col·lectiva per a subsistir com a tals, no té cap importància l'unitat de territori i el de raça. Els territoris s'esquarteren i les races se desintegren sense ressentir-se'n l'ànima popular, la cultura i la civilització.

Itàlia amb tot i ocupar el mateix territori de la antiga Roma imperial, no és ella sola el seu trassumpte històric, sinó que tant els italians, com els francesos, com els castellans, com els portuguesos i els catalans, tots son fills de la cultura que sembrà l'antiga Roma; essent les nostres llengües filles de la del Laci. Aquí tenim un cas ben típic, el de Suïça, que està formada per elements de diferents races, la llatina i la germana, a pesar de lo qual hi ha una consciència col·lectiva en el poble suïç que fa subsisteixi com a tal i se senti tant suïç el ciutadà de la Suïça francesa com el de la alemanya.

En Pi i Margall en sa obra «Las Nacionalidades» (una de les poques obres de per aquí que ha passat les fronteres) analitza el criteri dels tractadistes sobre el concepte de la Nacionalitat, i's troba també en que en ells no hi ha un criteri fixe, invariable, perquè no hi pot ésser-hi, doncs ja hem convingut en que en que la Nacionalitat presenta en cada cas concrets caràcters i notes determinants ben propis i distintives.

S'equivoca en Pi quen vol fer nàixer la Nacionalitat del pacte. La Nació és producte de l'Historia. Ademés per dimanar de la voluntat col·lectiva, no dea fer-se dependir de la voluntat individual, Som catalans no per voluntat

individual, sinó per quelcom superior a ella, i per voluntat col·lectiva.

D'aquí ve, que avui se pugui parlar de nació de nacions, aixís com la doctrina federal ens presenta l'exemple de l'Estat compost de variis Estats. Però cal distingir entre'l concepte Nació i el

Per exemple ningú sostindrà que Austria-Hongria signi Nació. No ho es perquè la raça magiar es el resultat de la descomposició d'altres races, sense consciència col·lectiva ni ideal comú. Tampoc es una Nació, Alemanya, sinó un Estat organitzat federativament que està format de bavars, saxons i prusians de ben diferenta nacionalitat.

El Nacionalisme es la doctrina política que's deriva de l'existència de les Nacions.

Hauré sentit dir que es una cosa arcaica i passada de moda els problemes nacionalistes.

I es que's confonen instantàniament dos nacionalismes ben distintos per cert, El nacionalisme imperialista i el liberal; el que aspira a dominar sota la seva planta el món sencer i el que reclama llibertat pels pobles oprimits.

El primer nacionalisme, l'imperialista, comprén el pan-germanisme, el pan-eslaviisme, per exemple. Com també hi ha la modalitat del nacionalisme francès que no es més que'l tradicionalisme, el legitimitisme monàrquic a la manera dels carlins o jacobins espanyols. Aquesta mena de nacionalismes tenen per defensores i apologistes als reaccionaris, als elements conservadors dels països ont han nascut.

Però el nacionalisme llibertador, el que naix en el cor dels pobles oprimits que tenen ansies d'expansió interna, anhela de llibertat per a poguer regir els seus destins i fer-se grans i prosperos; té al seu costat als homes de llibertat, als democràtes de tot el món menys els d'Espanya.

Aquí teniu el socialisme internacional obrer que sempre s'ha pronunciat a favor de totes les causes nacionalistes. Irlanda, Polònia, Finlàndia, totes, en fi, les nacionalitats oprimides han tingut per adaltes de la seva causa, als homes lliberals, als socialistes, als elements més avençats del món civilitzat.

I es que saben distingir entre'l nacionalisme imperialista, que és d'agressió, de domini, d'esclavatge; del nacionalisme que sustentem, que és de llibertat,

de major expansió de la llibertat humana, com un corolari de la Revolució francesa que reivindicà els drets de l'home.

Per lo tant, el nostre nacionalisme és de llibertat. El cas de Catalunya, és el d'un poble que no disfruta de govern combat, en el sentit conquistador, amb en el sentit de llibertat.

Aixís cal repenjar com a quelcom ridícol i estrafalari els imperialismes que prenen peu en pobles que encara no's governen a si mateixos, com Catalunya.

Mai ha estat el nostre poble dels que tenen afany de domini, esperit conquistador de territoris per a subjectar-los a un règim d'exceptió. Conquistava Catalunya Balears i els donava govern propi, i conquistava Valencia i l'incorporava al seu govern amb els mateixos drets i prerrogatives.

No feia pas lo mateix Castella durant el llarg període de la Reconquesta.

Però el nostre nacionalisme amb tot i tenir de comú amb els demés, l'aspiració de llibertat i deslliurança col·lectiva, és ben distint de l'irlandès, del polac, etc. Ja hem dit que tots els problemes nacionalistes presenten en cada cas caràcters ben propis. Hauré llegit segurament l'obra de recent publicació, «Historia dels moviments nacionalistes» de nostre amic Rovira i Virgili, i amb ella hauré trobat ben patent el caràcter distintiu i divers de cada problema nacionalista.

En el próleg d'aquesta obra, en Pere Corominas ens diu com hem de plantejar el problema nacionalista català.

Per exemple: no'n troben en el cas d'Irlanda sotmesa a un poble més culte, més ric i poderós que aquella nacionalitat. Catalunya en l'ordre econòmic és superior a Castella, el poble dominador, i en l'ordre espiritual no té res que enveja.

Aixís, doncs, ens trobem en que Catalunya està dominada solament en l'ordre polític, no en els demés ordres de la vida social interna de la nacionalitat. D'aquí deriva la conseqüència de que en els pobles pobres amb migrada vida econòmica i espiritual interna, com Irlanda, és lògic que's planteja el problema nacionalista com a únic o exclusiu problema de la nació. Però en pobles com Catalunya s'han de plantejar amb la mateixa intensitat que'l nació-

nalista els demés problemes de la vida moderna.

Es una equivocació volguer unir als catalans per a la causa comú de la nacionalitat. ¿Com si no tinguéssim una vida econòmica interina que planteja fatalment els problemes de la sociologia moderna? ¿Com si no tinguéssim també una vida espiritual intensa que planteja fatalment les lluites polítiques, les religioses, les d'escola o dogma?

Precisament la política espanyola, amb tot i haver tingut dominada Catalunya, ha anat adquirint aires de modernitat mercès als catalans. A Catalunya naixeren els republicans i s'inicià el moviment obrer.

Lo que hi ha és que va esser un gran mal per a la causa del Nacionalisme Català que aquest sorgís baix la fórmula conservadora de les bases de Manresa. Aquelles bases fundaven la llibertat dels catalans en els textos de l'Edat mitjana com si no representés res per a la llibertat dels homes la Revolució francesa.

Parlaven de l'autonomia de Catalunya, però s'oblidaven de la dels catalans; i tractaven de resoldre, en un sentit concordatori les relacions entre la Iglesia i l'Estat.

Així va naixer el moviment nacionalista català, i d'aquí que encara trobem recelosos en el camp republicà que's resisteixen a compartir les nostres doctrines nacionalistes.

La tasca més fecunda que podem fer els nacionalistes catalans, és intensificar el nostre moviment abarçant tota els problemes de la vida moderna. Pensem que la nostra Catalunya és la Catalunya del segle XX.

Cal enfortir la nostra cultura; cal irradiar espiritualitat catalana arreu del món, que la pobles quan no són instrument de progrés i perfecció, quan sols representen un atavisme històric com Basconia, estan destinats a desaparèixer.

Pensem que lo que resta dels pobles és el seu llevat cultural. ¿Que ha quedat d'aquells pobles asiàtics, l'Assíria i la Persia, que tingueren baix el seu domini que la seva simple menció en l'història, però res més perquè res van crear ni donar al món de la cultura i el progrés. En canvi de la Grècia ne nasqué la ciencia moderna quan ni sisquera podia donar unitat a les ciutats independents que formaven aquell poble de l'antiquetat.

Cultura i res més que cultura es lo que ha d'enfortir la nostra personalitat. Però no cultura estrafalaria cercant originalitat en tot; sinó la veritable cultura, amb un fons humà que la faci perdurable i exemplar.

Així al Nacionalisme li pertoca el desenvolupament d'una doble tasca. La interna o cultural i l'externa o política. Amb la primera enfortirem la nostra ànima col·lectiva i amb la segona reivindicarem els nostres drets.

La nostra tònica política ha d'esser de no despertar la hostilitat dels demés pobles d'Iberia.

Així ho ha fet amb respecte Anglaterra, Irlanda, lo qual li ha donat més que res l'autonomia.

Acaba dient l'orador que no devam passar nos la vida recitant un monòcle perpetu.

Una forta i perllongada ovació premià el magnífic parlament del senyor Layret, del qual n'és un debí reflexe la precedent ressenya.

Teatre Fortuny

L'endemà de bodes

Va ésser una equivocació el posar en escena «Senyora avia vol marit» i «En Joan Bonhome» abans de «L'endemà de bodes», perquè el públic ha pres an' en Pons com a autor còmic i amb aquest prejudici rigné i celebrà «L'endemà de bodes» però no entrà en l'esperit d'aquesta hermosíssima producció que és una veritable joia de l'escena catalana.

Indubtablement «L'endemà de bodes» és l'obra mestra de Pons, la més sòlida, la més ferma, la més ben construïda,

D'una manera planera i llisa, en Pons ha sapigut fer-nos paladar l'agre dolç d'un drama vulgaríssim; el clar obscur de la punyenta tragèdia d'un matrimoni de conveniencies en el que resulten mutuament enganysats els nuvis.

Tots els personatges són dibuixats de mà mestra; totes les escenes són altament interessants. La parella de nuvis joves, casats per força, de mala gana i que després de la primera nit de matrimoni se senten feliços i enamorats bojament, és senzillament encisadora. Els nuvis vells, els pares de la jova parella, que's casen contents perquè orenen resoldre el seu problema econòmic i s'odièn tot just descobert l'engany, són també de lo més interessant que s'ha portat al teatre.

Els dos usurers que han intervingut en el casament per a cobrar lo que cada un ha deixat als nuvis, són dues figures tant ben trobades, que arrodoneixen l'obra. I li donen major interès i relleu.

El diàleg és admirable. L'escena en que en Xibeques insinúa en Cinto la situació de la seva cunyada, és digna de la ploma d'un gran dramaturg.

L'interpretació, magistral per part de tots els artistes, exceptuant en Capdevila, que no'ns va convèncer. Hem aplaudit an aquest artista en varies obres considerant-lo un dels millors actors de la nostra escena, i amb la mateixa sinceritat que l'hem elogiat devem declarar que «Cinto» de «L'endemà de bodes» no l'interpreta com nosaltres l'entenem. En Capdevila ha estudiat el personatge amb amor; aixó ho proven els detalls amb que matisa el seu treball, però juga el paper donant-li el caràcter que correspon a una farsa, a una comèdia que no tingui altra finalitat que la de fer riure al públic i «L'endemà de bodes» és altra cosa. L'interpretació que donà en Capdevila al seu paper contribuí bona cosa a que'l públic no entrés, com vulgarment se diu, en l'obra; present-la, a estones, com una comèdia més aviat grollera, per lo rellicós d'algunes situacions, que per un drama que's va desenrotllant placèvolment fins que li dona el caràcter dels personatges.

En Sirvent, que tant poques ocasions de lluitament ha tingut en les obres representades aquesta temporada, demostrà ésser un actor de rellevants condicions, essent d'aplaudir la sobrietat amb que juga el seu paper, sense caure en ridícules exageracions i mantenint-se just dintre'l caràcter de la comèdia.

En Mercader, en el «Xibeques» se portà d'una manera admirable. Així mateix en Lluelles i en Martori.

De la Baró i la Pla ni cal fer-ne esment, perquè en totes les obres les hem vist igualment mereixedores dels més entusiastes aplaudiments.

De «Sol ixent» no podem parlar no, perquè'ns vegerem privats d'assistir a la seva estrèna.

Després de l'elecció s'efectuà reunió general ordinària, aprovant-se l'estat de comptes, llegint el secretari, senyor Borrás, la corresponent memoria anyal i pronunciant el president, senyor Ferrat, un discurs, condemnant l'organització dels «boys-soots» per constituir un perill per a la catalanitat de la nostra terra i demanant l'implantació d'un excursionisme infantil a la catalana, d'acord amb la bondat de la doctrina de les velles agrupacions excursionistes de Catalunya.

Saboneria de Josep Forcades
Despatx: Sant Esteve, 23.

La Diputació provincial se reuní ahir en sessió, la primera de l'actual període. Per manca d'espai no publiquem avui l'extracte. Anirà en la propera edició.

Durant la passada setmana, la Succursal de la Caixa de pensions per a la vellesa i d'estalvis ha rebut per imposicions d'estalvi i pensió, la quantitat de 15.607 pessetes, i pagat per reintegres 723, havent obert 19 llibretes.

Avui debutarà en el Cine Modern, de Tarragona, la notable companyia del Sindicat d'autors catalans que dirigeix el celebrat escriptor en J. Pons i Pagés, i que amb tant d'èxit ha atuat aquests dies en nostra ciutat.

Aigua mineral de Caldas de Malavella
— VICHY PRATS —
La sens rival i la més econòmica. De venda a les farmàcies i ultramarins. — Dipòsit: Comestibles de Román Marimón; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

Ha mort a Valls don Antón Massó Llorc, director de la entitat bancaria «Banco de Valls», una de les personalitats més prestigioses i apreciades de aquella ciutat.

El senyor Massó havia tingut relacions en nostra ciutat quan intentava transportar-hi força elèctrica de deude Barbastro, de «La Elèctrica del Cinca», forta entitat a la que també perteneix el raó social «Goma i Rodón S. en C.» del comerç de farines, cereals i despulles de aquesta plaça.

La mort del senyor Massó ha estat molt sentida a Valls, doncs han perdut un home empenedor, actiu, intel·ligent i bondados, anant associat el seu nom a totes les millores obtingudes i realitzades per la població. Ne sigui una bona prova l'acte del sepeli que constituí una imposant manifestació de dol.

En l'enterro, un dels dols el portaren els senyors don Francisco Gomá i don Rosendo Rodón, de la citada casa comercial d'aquesta plaça i nostre amic el corredor de comerç don Eudard Recasens representant a Reus del Banc de Valls.

Descansi en pau el senyor Massó i rebi la seva família nostre pesam.

Informació Local

Després de l'elecció s'efectuà reunió general ordinària, aprovant-se l'estat de comptes, llegint el secretari, senyor Borrás, la corresponent memoria anyal i pronunciant el president, senyor Ferrat, un discurs, condemnant l'organització dels «boys-soots» per constituir un perill per a la catalanitat de la nostra terra i demanant l'implantació d'un excursionisme infantil a la catalana, d'acord amb la bondat de la doctrina de les velles agrupacions excursionistes de Catalunya.

Saboneria de Josep Forcades
Despatx: Sant Esteve, 23.

La Diputació provincial se reuní ahir en sessió, la primera de l'actual període. Per manca d'espai no publiquem avui l'extracte. Anirà en la propera edició.

Durant la passada setmana, la Succursal de la Caixa de pensions per a la vellesa i d'estalvis ha rebut per imposicions d'estalvi i pensió, la quantitat de 15.607 pessetes, i pagat per reintegres 723, havent obert 19 llibretes.

Avui debutarà en el Cine Modern, de Tarragona, la notable companyia del Sindicat d'autors catalans que dirigeix el celebrat escriptor en J. Pons i Pagés, i que amb tant d'èxit ha atuat aquests dies en nostra ciutat.

Aigua mineral de Caldas de Malavella
— VICHY PRATS —
La sens rival i la més econòmica. De venda a les farmàcies i ultramarins. — Dipòsit: Comestibles de Román Marimón; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

Ha mort a Valls don Antón Massó Llorc, director de la entitat bancaria «Banco de Valls», una de les personalitats més prestigioses i apreciades de aquella ciutat.

El senyor Massó havia tingut relacions en nostra ciutat quan intentava transportar-hi força elèctrica de deude Barbastro, de «La Elèctrica del Cinca», forta entitat a la que també perteneix el raó social «Goma i Rodón S. en C.» del comerç de farines, cereals i despulles de aquesta plaça.

La mort del senyor Massó ha estat molt sentida a Valls, doncs han perdut un home empenedor, actiu, intel·ligent i bondados, anant associat el seu nom a totes les millores obtingudes i realitzades per la població. Ne sigui una bona prova l'acte del sepeli que constituí una imposant manifestació de dol.

En l'enterro, un dels dols el portaren els senyors don Francisco Gomá i don Rosendo Rodón, de la citada casa comercial d'aquesta plaça i nostre amic el corredor de comerç don Eudard Recasens representant a Reus del Banc de Valls.

Descansi en pau el senyor Massó i rebi la seva família nostre pesam.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Tenim notícia de que demà dimecres, en les sessions de cine que's donarán en el Teatre Circo, se presentarà la notable atracció japonesa «Ando Troupe», amb sos difícils i notables treballs.

Al mercat setmanal celebrat ahir hi concorregué bon número de forasters, realitzant-se escasses transaccions.

Fabrica de Gorres. - Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boule núm. 9 al carrer de Montorols 18 i Galíó núms. 7 i 9. — Reus.

Sense cap incident va celebrar la nit del prop passat divendres la Secció Excursionista del Centre de Lectura les eleccions reglamentaries i en virtut del seu resultat, la seva Junta quedarà constituïda desde'l primer de juny en la forma següent:

President, Eudard Borrás; vocals, Francesc Piñol, Calixte Martí; secretaris, Ramón M. Borrás, Joan Amiel; delegats, Conrad Casas i Salvador Ferrat.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Després de l'elecció s'efectuà reunió general ordinària, aprovant-se l'estat de comptes, llegint el secretari, senyor Borrás, la corresponent memoria anyal i pronunciant el president, senyor Ferrat, un discurs, condemnant l'organització dels «boys-soots» per constituir un perill per a la catalanitat de la nostra terra i demanant l'implantació d'un excursionisme infantil a la catalana, d'acord amb la bondat de la doctrina de les velles agrupacions excursionistes de Catalunya.

Saboneria de Josep Forcades
Despatx: Sant Esteve, 23.

La Diputació provincial se reuní ahir en sessió, la primera de l'actual període. Per manca d'espai no publiquem avui l'extracte. Anirà en la propera edició.

Durant la passada setmana, la Succursal de la Caixa de pensions per a la vellesa i d'estalvis ha rebut per imposicions d'estalvi i pensió, la quantitat de 15.607 pessetes, i pagat per reintegres 723, havent obert 19 llibretes.

Avui debutarà en el Cine Modern, de Tarragona, la notable companyia del Sindicat d'autors catalans que dirigeix el celebrat escriptor en J. Pons i Pagés, i que amb tant d'èxit ha atuat aquests dies en nostra ciutat.

Aigua mineral de Caldas de Malavella
— VICHY PRATS —
La sens rival i la més econòmica. De venda a les farmàcies i ultramarins. — Dipòsit: Comestibles de Román Marimón; Plaça de Catalunya, 7, REUS.

Ha mort a Valls don Antón Massó Llorc, director de la entitat bancaria «Banco de Valls», una de les personalitats més prestigioses i apreciades de aquella ciutat.

El senyor Massó havia tingut relacions en nostra ciutat quan intentava transportar-hi força elèctrica de deude Barbastro, de «La Elèctrica del Cinca», forta entitat a la que també perteneix el raó social «Goma i Rodón S. en C.» del comerç de farines, cereals i despulles de aquesta plaça.

La mort del senyor Massó ha estat molt sentida a Valls, doncs han perdut un home empenedor, actiu, intel·ligent i bondados, anant associat el seu nom a totes les millores obtingudes i realitzades per la població. Ne sigui una bona prova l'acte del sepeli que constituí una imposant manifestació de dol.

En l'enterro, un dels dols el portaren els senyors don Francisco Gomá i don Rosendo Rodón, de la citada casa comercial d'aquesta plaça i nostre amic el corredor de comerç don Eudard Recasens representant a Reus del Banc de Valls.

Descansi en pau el senyor Massó i rebi la seva família nostre pesam.

BORRAS-DENTISTA Mercadal, 13. REUS

Tenim notícia de que demà dimecres, en les sessions de cine que's donarán en el Teatre Circo, se presentarà la notable atracció japonesa «Ando Troupe», amb sos difícils i notables treballs.

Al mercat setmanal celebrat ahir hi concorregué bon número de forasters, realitzant-se escasses transaccions.

Fabrica de Gorres. - Isidre Pons participa a la seva nombrosa clientela haver traslladat el seu despatx del carrer de Boule núm. 9 al carrer de Montorols 18 i Galíó núms. 7 i 9. — Reus.

Sense cap incident va celebrar la nit del prop passat divendres la Secció Excursionista del Centre de Lectura les eleccions reglamentaries i en virtut del seu resultat, la seva Junta quedarà constituïda desde'l primer de juny en la forma següent:

President, Eudard Borrás; vocals, Francesc Piñol, Calixte Martí; secretaris, Ramón M. Borrás, Joan Amiel; delegats, Conrad Casas i Salvador Ferrat.

SECCIO OFICIAL

EDICTE DE 2.ª COBRANÇA

Don Josep Capdevila Gomez, Agent Reoaudador de Contribucions d'aquest partit.

Faig saber: Que acabat el primer període voluntari de la cobrança ordinària de Contribucions d'aquest terme municipal, corresponent al segon trimestre de l'any actual, els contribuents que no haguessin satisfet les seves quotes en els dies que he permanesout en aquesta població, podran verificar-ho sense cap recarreo durant els dies 26, 27, 28, 29, 30 i 31 d'aquest mes, i hores de 8 a 14 i de 16 a 18 en el local on tinc establerta la meua oficina, situada en aquesta ciutat carrer de Santa Agna, 24, de conformitat a lo disposat en l'article 36 de l'Instrucció de 26 d'abril de 1900.

Transcorregut aquest segon plaç sense efectuar el pago, incorrerán en el recarrec del 5 per 100 del primer grau d'apremi.

I ho faig públic per a coneixement dels interessats.

Reus 28 de maig de 1913.—L'Agent, Josep Capdevila.

Publiqui's i fixi's aquest edicte en les Cases Consistorials i llocs de costum de aquesta localitat.

Reus a 23 de maig de 1913.—L'Arcaide.

REGISTRE CIVIL

INSCRIPCIONS DEL DIA 26 MAIG 1913

NAIXEMENTS

Teresa Capella Perelló.—Jaume Gar-saball Bové.

DEFUNCIONS
Magdalena Llanradó Pamies, 79 anys, Hospital civil.

MATRIMONIS

Josep Vidal Escudé amb Emerècia Prats Ferré.

Sindicat de Regs del Pantano de Riudecanyes

En virtut de lo acordat pel Consell Directiu d'aquest Sindicat, se concedeix un plaç de 30 dies que finirà el dia 17 de juny pròxim als senyors subscriptors de títuls que tinguin pendent de pago algún dividendo passiu, per a que puguin verificar-ho a les oficines del «Gas Riusense», en l'intel·ligència que finit dit plaç sense que ho hagin efectuat, se'ls hi declararán caducats els títuls definitiva i irrevocablement.

Reus 17 maig 1913.—El president, Josep M. Tarrats.—P. A. del C. D.—El secretari, Anton Estivill.

Moviment del Port de Tarragona

DIA 26 DE MAIG DE 1913

Entrades
Nemrod de Bermeo i escales, consignat a Feneo. Conduex explosius.
«Riviera» de Porto Maurício, consignat a Terré. Conduex Bocois buits.
Sortides
«Riviera» per a Gandía. Transit.
«Nemrod» per a Bermeo i escales. Lastre.

Anunci de sortides de vaixells

Dia 27.—«Denia» per a Marsella, Ribera, Génova i Liorna; consignatari Masolas.
Dia 27.—«Hesperus» per a Burdeos, Havre i Finlàndia, consignatari Boda.
Dia 27.—«Sardínia» per a Nornege; consignatari Boda.
Dia 28.—«Betis» per a Sant Felip, Marsella i Génova; consignatari Ricomá.
Dia 28.—«Manuel Espalio» per a Cete; consignatari Mariné.
Dia 28.—«Leonora» per a Liverpool; consignatari Mac-Andrews.
Dia 30.—«Rioja» per a Cete; consignatari Fábregas.
Dia 30.—«Tellus» per a Holanda; consignatari Ferrer.
Dia 31.—«Luque» per a Londres; consignatari Mac-Andrews.
Dia 31.—«Adour» per a Amberes; consignatari Mac-Andrews.

ESPECTACLES

TEATRO CIRCO

Grans sessions de varietats pera demà present-hi part la notable atracció japonesa «Ando Troupe».

Programa de cine nou tots els dies. Preus i hores de costum.

SALA REUS

Escullides sessions de cinematografia tots els dijous, dissabtes i dies festius.

ALS VITICULTORS.

parteix amb dificultat, és necessaria una quantitat major de sulfat per a produir els mateixos efectes i és freqüent l'obstrucció dels pulveritzadors quedant en el fons dels recipients la major part del sulfat fet, per l'excés de calç massa insoluble. Precisa recórrer al reactiu per a determinar, sense molesties ni gastos, quan la barreja de la solució de sulfat de coure amb l'aigua de calç, està en son punt i per a això, omene m el PAPER REACTIU SERRA de resultats excel·lents i preu infim.

Es de suma conveniencia que l'aigua bordejada que prepara el viticultor per a combatre les malalties criptogàmiques sigui pràcticament neutra. La preparació no ha d'ésser ni àcida, ni bàsica; perquè, si és lo primer, ataca les fulles del cep cremant-les i com resulta, ademés, molt soluble, és lleument arrastrada per les plujes i és nula la seva acció benèfica. Si, pel contrari, és excessivament bàsica, aleshores se deposita amb rapidesa, de manera que...

MANERA D'EMPLEAR EL

PAPER REACTIU SERRA

Quan s'hagi tirat en la solució de sulfat de coure, una quantitat prudencial d'aigua de calç, se sumergeix en la barreja una tira de paper reactiu. Si aquest, permaneix blanc, és que no hi ha encara prou calç i se n'hi va afegint fins que, al sumergir-lo de nou, adquireixi el paper un color fort vermell.

CADA LLIBRET VAL 25 CÈNTIMS

FARMACIA SERRA

ARRAVAL DE SANTA AGNA, 80

REUS

MUNDIAL PALACE

COBERTS DESDE 3'50. - RESTAURANT INSTALAT FRENTE AL MONUMENT DE COLON. - TELEFON 763. - BARCELONA

Tots els dies de 12 a 3 concerts.—Els divendres plat del dia sopa BOUILLEBAISSE. Dissapte menú corrent i vegetarià.—Gran menjador per a 500 comensals.—Esplèndida il·luminació.—Servei esmerat.—Cuina selecta.—Perruqueria i banys.

IBARRA i C. a Stat. en Cmta. SEVILLA

LINIA REGULAR DE GRANS VAPORS

Tots els dijous sortida fixa del port de Tarragona per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz (admetent càrrega per a Ayamonte i Isla Cristina, Huelva, Sevilla, Vigo, Villagarcia-Carril Corunya, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián.—Servei rapit eventual per a Galicia i Nord d'Espanya amb escales a Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Corunya, Santander i Bilbao, empleant solsament 14 dies en el viatge.—S'expedeix coneixement directe per a Larca i Sant Esteva Pravia amb trasbort al vapor "Luarca núm. 3", i per a Dunquerque als vapors de la Companyia Francesa "Dennis i d'Anzin".

Viatges extraordinaris a Palma de Mallorca

Unic servei fixe i setmanal per a Cette i Marsella tots els divendres

PROXIMES SORTIDES

Per a la Costa d'Espanya

Per a Cette i Marsella

Maig	22	Vapor Cabo Nao	Maig	23	Vapor Cabo San Vicente
"	29	" Santa Pola	"	30	" Toriñana
Juny	5	" San Vicente	Juny	6	" San Antonio
"	12	" Toriñana	"	13	" Peñas
"	19	" San Antonio	"	20	" San Sebastián

Per a més informes, al consignatari a Tarragona: En MARIAN PERES. - Real, núm. 32. - Telefon núm. 45

Companyia Francesa del Gramophone

Representació i dipòsit: R. Perpiñá. Major, 22.—REUS
Despatx: 24, pral.

Exit col·lossal dels cèlebres artistes

TITTA RUFFO i CARUSO
en discs Gramophone.

Avis important.—La paraula Gramophone la tenim registrada en la Convenció de Berna amb el número 2.151, i perseguirem amb tot el rigor de la llei al que faci ús indegut d'ella.

SENSE aquesta marca

l'aparell NO és un "Gramophone".
— Catàlegs gratis —

NOVA LÁMPARA ELÉCTRICA

DE FILAMENT METÁLIC TREFILAT

IRROMPIBLE

"METAL"

C. G. E.

Fabricada per la

Compagnie Generale d'Electricité

Venda al por major i menor

LLUIS ESCOLA

Arraval de Santa Agna, 40. - Teléfono 189

MAGATZEM DE MATERIAL ELECTRIC

REUS

VIDRES PLANS

VIDAL GERMANS I C.^a

Martí Napolità (Alcañiz), 7

REUS